

AIIC-Sverige

AIIC är en världsomspännande organisation, med medlemmar bosatta i olika länder organiserade i nationella förbund.

AIIC-Sverige har ett 30-tal medlemmar. Våra medlemmar arbetar för svenska myndigheter, företag och fackförbund, och arbetar också regelbundet för EUs institutioner.

Du kan få mer information om AIIC-Sverige och AIIC genom vår hemsida www.aiic.sverige.org

Via vår hemsida kan du även söka i ett adressregister där samtliga AIIC-tolkar finns med. Du kan på så sätt själv se om tolken har de språk du behöver.

Alla AIIC-tolkar använder sig av den språkklassificering som fastställts av organisationen och som beskrivs i det här materialet.

Försäkra dig alltid om att du bokar en konferenstolk med tillräckliga språkkunskaper!

För ytterligare information kan du kontakta oss via vår e-postadress info@aiic-sverige.org

Det går också bra att ringa någon i AIIC-Sveriges styrelse:
Gerd Mattsson 08-648 51 95,
Maria Hemph Moran 08-590 930 80,
Linda Schenck 031-16 62 20.

För tekniska frågor kan du kontakta vår teknikansvarige:
Annette Looft 08-765 81 02.

AIIC-SVERIGE

www.aiic-sverige.org

Olika slags konferenstolkning

Simultantolkning

Tolkarna arbetar i en ljudisolerad kabin utrustad med hörlurar och mikrofon. Tolkningen sker parallellt med talarens inlägg, med bara ett par sekunders fördröjning.

Simultantolkning är den tolkteknik som lämpar sig bäst för stora möten med många åhörare och/eller flera språk.

Konsekutivtolkning

Tolken står bredvid talaren och tar anteckningar när denne talar för att sedan tolka inlägget. En utbildad och erfaren konferenstolk klarar av att tolka block om 5-10 minuter i taget.

Konsekutivtolkning lämpar sig bäst för korta möten med bara två språk, t.ex. affärsförhandlingar och företagsbesök. Viktigt att komma ihåg är att konsekutivtolkning förlänger mötestiden eftersom tolk och talare turas om att prata.

Viskningstolkning

Om bara en eller två åhörare behöver tolkning, och det av praktiska skäl inte går att erbjuda simultantolkning, kan tolken eventuellt sitta bredvid åhöraren och viska samtidigt som talaren håller sitt anförande.

Viskningstolkning fungerar bara under vissa förutsättningar, och har ett antal praktiska begränsningar, t.ex. kan det vara svårt för åhörarna att höra och tolkens röst kan störa övriga deltagare. Viskningstolkning bör bara användas efter samråd med tolken.

Alla tolkar är inte konferenstolkar – Läs mer på nästa sida.

Andra typer av tolkning

Dialogtolkning / kontakttolkning

Dialogtolken hjälper till när den enskilde behöver hjälp i sina kontakter med myndigheter. Tolken sitter med och tolkar samtalet, som regel inlägg för inlägg eller mening för mening. Dialogtolkar benämns ibland även samhällstolkar eller kontakttolkar.

Kontakttolkar auktoriseras av Kammarkollegium, som även ger ut en förteckning över auktoriserade kontakttolkar.

Rättstolkning

Rättstolkar har utöver den grundläggande auktorisationen som kontakttolk även en auktorisation som ger specialkompetens. Denna auktorisation gör dem kvalificerade att arbeta i domstol och i andra juridiska sammanhang.

Rättstolkar auktoriseras av Kammarkollegium, och finns med i förteckningen över auktoriserade tolkar.

En auktoriserad tolk behärskar inte nödvändigtvis de tekniker som krävs för konferenstolkning. Auktorisationsproven inkluderar t.ex. inte prov i simultantolkning.

Konferenstolkar

De tolkar som till fullo behärskar både simultan- och konsekutivtolkning är till yrket konferenstolkar. Som regel har en konferenstolk akademisk examen och har därutöver gått en särskild universitetsutbildning i konferenstolkning.

Det finns inga auktoriserade konferenstolkar, eftersom ingen svensk myndighet erbjuder en sådan auktorisation. Avsaknaden av en auktorisation för konferenstolkar gör att kunden själv måste försäkra sig om att tolken har det rätta yrkeskunnandet.

Ett medlemskap i AIIC, konferenstolkarnas internationella branschorganisation, ger en sådan kvalitetsgaranti.

AIIC – konferenstolkarnas organisation

Medlemskap

För att bli medlem i AIIC måste man ha arbetat som tolk (tillsammans med erfarna kollegor) i minst 150 dagar. Det krävs dessutom rekommendationer från tre kollegor som har samma arbetsspråk, och som själva har varit medlemmar i organisationen i minst fem år.

Själva medlemskapet är alltså en kvalitetsgaranti.

Tystnadsplikt

Alla AIICs medlemmar har dessutom förbundit sig att arbeta enligt av organisationen fastställda villkor, vilket garanterar bästa möjliga kvalitet på tolkningen. Alla AIIC- tolkar har också förpliktat sig att följa organisationens etiska regler. Det betyder bland annat att en AIIC-tolk alltid har tystnadsplikt.

Boka konferenstolk

Kvalificerade konferenstolkar bokas antingen genom en förmedling eller genom att man kontaktar tolkarna direkt. Oavsett hur bokningen görs bör du som beställare alltid försäkra dig om att du får en professionell konferenstolk.

Genom att kontrollera följande kan du försäkra dig om tolkens kompetens:

- Har tolken utbildning och/eller dokumenterad erfarenhet som konferenstolk?
- Är tolken medlem av en erkänd yrkesorganisation?

Innan du kontaktar tolken/tolkförmedlingen, bör du ta reda på vilka språk som skall talas på mötet, samt vilka språk man skall kunna lyssna till.

Att sätta samman ett tolklag till ett stort möte med flera språk är komplicerat. Det måste finnas tolkning till och från alla språk, och ofta finns inte kvalificerade konferenstolkar att tillgå lokalt.

För större möten rekommenderar vi att en seriös tolkförmedling anlitas.

Vad skall du som beställare tänka på? Läs mer om kvalitetsaspekter på nästa sida.

Kvalitetsaspekter

Tolken skall säkerställa en perfekt kommunikation – trots språkbarriärer. Därför är kunniga och erfarna tolkar ett måste.

Språk

En konferenstolk måste inte bara behärska konsekutiv- och simultantolkning, utan måste också ha de språkkunskaper som krävs för att klara av alla typer av möten och alla typer av talare.

Ett lands historia, kultur och struktur påverkar hur talaren uttrycker sig. I många länder är det stora skillnader på hur talare från olika regioner uttrycker sig. Ofta är språket också ett sätt att visa social tillhörighet. Tolken måste förstå alla dessa register.

Alla människor har ett språk, modersmålet, som vi behärskar bättre än något annat språk. Vi förstår vad som sägs intuitivt, och vi behöver inte anstränga oss för att finna de rätta orden, vilket vi ofta måste göra när vi uttrycker oss på främmande språk.

Som vi alla vet är det lättare att förstå än att tala ett språk. Samma sak gäller för tolkar. Därför tolkar konferenstolkar i första hand till sitt modersmål.

Om en tolk säger sig kunna tolka både till och från flera främmande språk, bör du bli misstänksam. Behärskar tolken verkligen alla dessa språk lika bra som sitt modersmål?

AIIC-tolkar har förbundit sig att bara tolka till/från språk de verkligen behärskar, och följer den språkklassificering som organisationen använder sig av.

Läs mer om vad det innebär på nästa sida.

En undermålig tolk

En dålig tolk utelämnar delar av vad som sägs, har svårt att förstå talaren, eller har själv en så kraftig brytning att han/hon är svår att förstå. Missförstånd uppstår, och i värsta fall bryter kommunikationen samman.

En skicklig tolk

En duktig tolk har inte bara mycket solida språkkunskaper, utan har också ingående kunskaper i allt som har med landet i fråga att göra.

En professionell konferenstolk

En professionell konferenstolk strävar efter att kunden alltid skall erbjudas en fullgod produkt och

- Tackar därför nej till uppdrag som han/hon inte är lämpad för (men kan säkert tipsa om kollegor med de rätta kvalifikationerna).
- Tolkar bara till eller från de språk han/hon verkligen behärskar.
- Håller sig à jour med samhälle och kultur i de länder vars språk han/hon arbetar med.
- Förbereder sig alltid inför ett uppdrag genom att läsa in sig på ämnet, förbereder ordlistor och införskaffar, om så behövs, facklitteratur eller fackordböcker.

AIIC (Association Internationale des Interprètes de Conférence)

Den internationella yrkesorganisationen för konferenstolkar.

AIIC har sitt säte i Genève och representerar cirka 2500 medlemmar i 80 länder runt om i världen.

AIIC är den enda världsomspännande branschorganisationen för konferenstolkar.

AIIC erkänns som yrkesorganisation av internationella organisationer såsom EU, NATO, Interpol och FN, och är enda förhandlingspart i avtalsförhandlingar med dessa organisationer.

AIIC har som målsättningar bland annat att:

- Främja yrket konferenstolk
- Säkerställa en hög internationell standard
- Upprätthålla den etablerade yrkesetiken
- Främja god yrkespraxis

AIIC är rådgivande organ till ISO, internationella standardiserings organet, och har fungerat som sakkunnig i flera undersökningar om tolkar och tolkars arbete.

Information om detta och mycket mer finns att tillgå på AIICs hemsida (på engelska och franska):

www.aiic.net

Medlemskap i AIIC är en kvalitetsgaranti.

Ett medlemskap i AIIC förutsätter yrkeserfarenhet, att tolkens yrkesskicklighet har granskats av en antagningsnämnd, och att tolken har rekommenderats av tre medlemmar som själva varit medlemmar i organisationen i minst fem år.

AIIC-tolkar är väl medvetna om det stora ansvar de har. AIIC-tolkar åtar sig inte uppdrag som de inte är kvalificerade för, och tolkar bara till/från språk de verkligen behärskar.

AIIC-tolkar använder sig av en språkklassificering där tolkens

- **A-språk** är tolkens modersmål eller ett språk tolken behärskar lika bra som modersmålet. Tolken tolkar till detta språk från sina övriga arbetsspråk,
- **B-språk** är ett språk som tolken behärskar nästan lika bra som sitt modersmål, och som tolken tolkar till, men som regel enbart från sitt A-språk,
- **C-språk** är tolkens ”passiva språk”, d v s de språk som tolken tolkar från.

AIIC-tolkar har förbundit sig att följa organisationens etiska regler, vilket bland annat innebär att tolken har tystnadsplikt.

www.aiic.net

Teknisk utrustning

Riktig simultantolkningsutrustning tillåter tolkning till flera språk samtidigt och tillhandahålls av specialiserade firmor.

Här är några saker att tänka på som gäller den tekniska utrustningen:

- Oftast går det inte att använda den utrustning som finns installerad på ett hotell eller i en samlingssal. Det går till exempel inte att använda hörselslingor för döva till simultantolkning.
- Den som tillhandahåller utrustningen bör tillhandahålla hela systemet, inklusive mikrofoner och hörlurar. Detta för att undvika trassel med utrustning som inte passar ihop.
- Den som tillhandahåller utrustningen ska ha en tekniker på plats under hela mötet. Något kan gå sönder eller haka upp sig. Den tekniker som har installerat utrustningen kan lätt åtgärda dessa fel.
- Tolkarna har ingen möjlighet att under tolkningen åtgärda tekniska problem.
- Se till att det finns hörlurar till alla åhörare. Skall åhörarna ges möjlighet att ställa frågor via tolk måste det även finnas mikrofoner tillgängliga för detta.
- Se till att det finns tillräckligt många tolkkabiner. Fråga tolken/tolkförmedlingen om råd om du är osäker. En tumregel är att det behövs en tolkkabin för varje språk.
- För att tolkarna skall kunna göra sitt jobb måste tolkkabiner uppfylla vissa minimikrav fastställda i ISO standard. (Denna finns att tillgå via AIICs hemsida.)

Teknikfirmor som regelbundet samarbetar med AIIC-tolkar vet exakt vilken utrustning som behövs. Fråga gärna tolken om vart du ska vända dig.

Inför och under mötet

En professionell konferenstolk kan tolka vilket ämne som helst, bara han/hon ges möjlighet att förbereda sig.

Tala därför i god tid om för tolken vad mötet skall handla om. Ge tolken dagordning, deltagarförteckning och skrivna tal redan före mötet.

Tolken har även användning av tidigare mötesprotokoll, information om organisationen och annan bakgrundsinformation.

Om mötet kommer att bli mycket tekniskt, eller om ni har företagsspecifik, intern terminologi, ge om möjligt tolken den dokumentation som finns att tillgå på olika språk.

Informera talaren om att han/hon kommer att tolkas. På AIIC-Sveriges hemsida finns ”Tips till talare”, dela gärna ut kopior till talarna.

Om dokument delas ut under mötets gång är det viktigt att tolkarna får kopior innan dokumentet i fråga debatteras.

Om diabilder, overheadbilder eller videofilmer som visas kräver tolkning, se till att alla tolkar i god tid får ta del av materialet, kan se bilden, och framförallt höra ljudet.

Tänk på att tolkarna bara kan höra, och tolka, det som sägs i mikrofon.